

MONROEVA NAUKA.

Promluvil na schůzi univerzitního klubu "Komenský" v Iowa City, Ia., právník Jos. Měkota z Cedar Rapids, Ia.

Průplav Panamský a dalekosáhlé úspěchy tam docílené právem vzbuzují nový zájem ve starodávnejí americké zásadě, zvané "Monreova nauka". Zájem soustátí více než kdy jindy před tou dobou jsou úzce spojeny se zájmy Střední a Jižní Ameriky. A proto bedlivěji než kdy před tím bude naše vláda střežiti a chrániti tuto národní nauku.

Každý věrný Američan věří v Monreovu nauku a jelikož je to ryze americké stvoření amerických státníků má míti historie a účel této zásady pro všechny zvláštní a důležitou zajímavost.

Jako mnoho jiných politických myšlenek, tak i tato zásada vzala vznik ve státnické moudrosti a prozíravosti Tomáše Jeffersona. Jelikož však president Monroe první ve svém poselství kongresu v roce 1823 o ní se zmínil, užív myšlenky Jeffersona, byla myšlenka pojmenována jeho jménem.

Na počátku devatenáctého století byl dán vznik kombinaci evropských národů. Bylo to spojení šesti hlavních zemí Evropy. Účelem tohoto spolku bylo zameziti, potlačiti a ničiti každý krok, každé hnutí, každý vznik myšlenky ve prospěch civilní a společenské svobody lidu. Byl to společný a vzájemný spolek podporovati a udržeti slabé a spuchřelé trůny vládních domů evropských, před vlnami novoty a národního pokroku. Tento spolek ustanovilo Rusko, Rakousko a Prusko za výk. výbor, kterýž přijal jméno "Svatá Aliance". Tento byl neubavně činným při potlačování hnutí pokrokového v lidu.

Bylo to asi v této době, kdy země Jižní Ameriky nabažení jsouce vyděračství a ukrutností španělské vlády, počaly se bouřiti a budovati nevyspělé vlády pode jménem republiky. Jejich vzpoura a úsilovná činnost shoditi se sebe jeho španělské vlády velice popudila Svatou Albánci a celý koncert evropský mimo Anglie. Bylo usneseno, aby svolal se kongress všech velmocí za účelem potlačení revolučních vlád Jižní Ameriky. V tomto hnutí však Anglie účastněna nebyla, ne snad proto, že měla soucit a lásku k slabým a utlačovaným, ale proto, že měla s oněmi revolučními vřadami zavedený výnosný a bohatý obchod. Její obchodní hrabivost byla silnější, nežli věrnost ku koncertu evropskému. Anglie však nemohla přímo bojovati proti zájmům koncertu. Leč v diplomatických plánech a intrikách ona nikdy neztratila rozvahu. Její zahraniční ministr Canning dobře věděl, že americký lid i president Monroe cítí hluboký zájem i soucit pro slabé a utlačované republiky. Proto v r. 1823 počala vyjednávat s naší vládou, aby zmařeno bylo úsilí evropského koncertu protitlakem všech amerických republik.

President Monroe byl učněm Tomáše Jeffersona. Když otázka jihoamerických republik měla přijíti na přetřes v jeho poselství ku kongressu, odhodlal se celou záležitostí předložiti svému bývalému mistru. Tento nemeškal a dne 24. října 1823 zaslal Monreovi následující dopis:

"Otázka, kterou mně předkládáte, jest nejvážnější jaká mi byla předložena od doby americké neovvislosti. To nás učinilo národem. Toto řídí náš kompas a určuje směr, jakým máme se bráti skrze moře času. Nikdy bychom

nemohli se dostat tam, kde nyní jsme za jiných okolností, sebevícě slibných. Naši první a základní zásadou mělo by býti, nikdy se nemíchati do sporných otázek Evropy. Druhou zásadou pak mělo by býti, nikdy nedovoliti Evropě míchati se do cisatlantických záležitostí. Amerika severní i jižní má soustavu zájmů, jež různí se od zájmů Evropy. Ona má míti tedy soustavu oddělenou od Evropy." V tomto jest zahrnuta myšlenka Monreovy nauky.

Dlužno podotknouti, že Monroe ve svém proslulém poselství ze dne 2. prosince 1823 vyvinul a určil směr a cíl této myšlenky. On psal: Ve válkách mezi evropskými velmocemi a v záležitostech, týkajících se velmocí, my nemáme žádného zájmu. Nikdy na nich nebrali jsme podílu, a nesrovnává se to vůbec s naším směrem. S každým hnutím na našem americkém polosvětě jsme však my úzce spojeni z příčin, které jsou jasně všem nestranným a osvíceným pozorovatelům. Politická soustava evropská jest základně rozdílná od soustavy americké. My nuceni jsme prohlásiti, že náš národ považoval by rozšíření jejích soustav na nějakou část amerického polosvětě za nebezpečné našemu míru a bezpečí.

Pokračování budoucne.

PRACUJME VYTRVALE NA SVÉM SPOJENÍ.

(Píše Karol Bubák, Olivia, Minn.)

Tlumochte laskavě plný můj souhlas s náhledy p. J. F. Drábka z Florence, Neb., o oně nesrovnalosti, jež se jeví v zemědělství doby nynější. Jsem s ním za jedno ve všem a jsem též přesvědčen, že čím dříve se rolnictvo spojí v místní jednoty, tím dříve také požívati bude ovoce, tak dávno a tak praeně vymoženého. Především musím doznat, že pan Drábek stojí v čele značného již hloučku těch, již uznávají důležitost farmerských jednot, jako kdysi stál náš slavný Jan Žižka v čele českého lidu, bojujícího za svá práva, jež mu byla upírána na úkor jeho potomků i nás. S moeným palečtem a pevnou vůlí klesl cestu pravdě.

Avšak jaké jsou následky dobývání pravdy násilím? Násilí nevedlo nikdy a nevede k cíli, k bezpečnému zajištění budoucnosti a mnohdy setká se s úplným nezdarem, jak se již zhusta ukázalo při takových pokusech. Náš přítel Drábek vyvolil si cestu lepší, působivější a důslednější k docílení svých tužeb. On tu stojí v době nynější rolnické tísně jako sloup ohně za noci a sloup dýmu za dne. Tak kdysi stál náš slavný Tomáš Paine s pérem v ruce a s pochodní rozumu v hlavě. Když ruka vojínova klesala již v malomoci a ochablosti, tu on přišel mu na pomoc s pérem své doby a vítězství bylo zajištěno. Ano, spis jeho "Krise naše" roznítil tehdy bojovnost vojínů, jichž mysl na vítězství již ochabla, tak že po pouhém přečtení jeho vítězství bylo jistým.

Tak i my musíme se bráti směrem, jakým se brali naši předkové a nesmíme si všimati žádných spícíků, již by se pokoušeli přemluvití nás, abychom se úmyslně našich vzdali, ježto snahy naše jsou marné. O nikoliv, nejsou marné — kde jest vůle, tam vždy dojde k činu. A totéž nechtí platí i o rolnictvu, kteréž jest základem všeho blahobytu celého světa a všeho průmyslu. Nemá-li rolník, nařiká obchodník, nemá pak nikdo. Všude se jeví jen nevyslovitelný nedostatek, všude obchod vázne a vše zůstává pozadu přes všechny ziskuchtivé

náštrahy zlomyslných bursianů a peněžních žoků.

Zrodil se ten očekávaný obr a hned již ve své kolébce hlásí se ku svým právům bezohledně a bez rozpaků. Ovšem kolem kolébky jeho sletují se žraví supi se všech stran, snažíce se jej uklovat, ale on se jim nedá, jest již příliš vyvinut.

Než, bude-li farmerské spojení to pokračovati dle předtuchy pana Klímy z Oklahomy, tu budeme na tom zde, i při té zvůně prosperitě americké, brzy na témž stupni, na jakémž jsou asi ti ruští mužiči. Je-li pravda, pane Klímo? Vím, že čtete "Pokrok" a sleduji Vaše myšlenky, ctěný příteli. Jestliže se nám nezdařily naše "Alliance" ani ten zpropadený "Grange", tedy jsme nuceni býti otroky i nadále a sice jen pro tu příčinu, že se nám to tentokrát nepovedlo. Ale což, pokusíme-li se o to ještě jednou? Myslím, že je již na čase, aby farmáři podporovali své pokusy vyvinouti se z poroby několika výstředníků a peněžních žoků a aby nedali se odbytí žádným jen jestli, anebo a podobnými vejzkyku trůstů neb jich placených švindlerů, již tahají farmáře jen za nos. Ovšem že jim uvěří jen ten útlocitný, jenž se strachuje, aby za své výrobky nedostal příliš velkou cenu a aby pak lid ve městech příliš velkou cenou potravín neutrpěl. Nu, dejme tomu. Ty prodáš své vepře za \$5.50 a své nejlepší voly za \$6.00. Řezník prodává maso z nich za 14 až 17 a 18c libru, při čemž výdělek jeho obnáší 1½ až 2c. Nuže, kde vezí schodek. Ve tvé kapse jistě ne! Tedy snad v kapse řezníka? Ale jak by to mohlo býti, když výdělek jeho obnáší na libru pouze 1½ až 2c? U kozla, kde jen vezí?! O ano, už to máme! Vždyť jsou tu ještě prasečí baroni. A já věru bych hádal, že jen oni jsou zodpovědni za schodek ten a kdybych se snad zmýlil, tu bych se studem ani nezačervenal a měl bych více důvěry ve svou myšlku než v jejich

tvrzení, že jsou nevinni jako beránci.

Hle, vážený příteli, není tomu ještě tak příliš dlouho, co Rockefeller navrhl spojení čili trust. Celý svět se mu smál, že to nepůjde. A dnes? A jakého významěchu dostalo se montanskému senátorovi, když podal předlohu, píš žádal 50 tisíc na zavodňování. Tehdy si z něho tropili smích a tážali se ho, co prý tam bude zavodňovat, jestli snad ty suchopary? A pohlédneme dnes, co v suchoparech těch užíme? Krásné úrodné pole! A stejně krásné pole ukazuje se nám ve farmerském spojení. Nuže, přiložme ruky k dílu a pracujme vespolek k jeho zdaru, majíce sami v sebe více důvěry. Jen tak a ne jinak dosáhneme cíle svých tužeb a zdar nás nemine, jakož i vděčná vzpomínka našich potomků, kteříž nám blahověřiti budou za to, co dobrého jsme pro ně učinili při všech těch svizlech a námaze. A tomuto šlechtnému cíli volám srdčně "Na zdar!" Mým přáním jest, abychom se stali moudřejšími a rozumnějšími ve všeobecném působení pro blaho naše i blaho milých našich. Končím pozdravem všem čtenářům tohoto listu.

Česká stromovka Jos. J. Šindeláře

ve Fort Atkinson, Iowa.

nabízí opět pro příští jaro velkou zásobu zdravých stromků ku prodeji. Na 10,000 pěkných zdravých 2-3 jabloní 32 druhů, rozličné druhy sliv, třešní, vinné révy, 9 druhů jehličnatých stromků a jiné stromky a keře do oboru toho spadáje. Pamatujte, že naše stromky jsou zdravé, otužilé a prohlížené státním inspektorem, a proto jestli objednáte stromky od nás, nemusíte se obávat, že dostanete nějakou náhazu do zahrady. Zámele seznam a ceny a barvotisky na požádání.

Z každé objednávky, kterou na základě této oznámky obdržíme, dáme jedno procento na český národní dobročinný účel, ponechajíc to redakci "Pokroku Západu" na rozdělení. Při každé objednávce musí se učiniti zmínka, že oznámka byla čtena v tomto časopise. 25k2m

Adresujte všechny dopisy na: JOS. J. ŠINDELÁŘ, Box 304. Fort Atkinson, Ia.

Dr. F. J. Káral,

český lékař a ranhojč

Úřadovna v Karbach bloku, číslo po koje 303. — Tel. 1761.

Úřední hodiny: Od 10 do 12 a od 3 do 5.

Ohydlí sev. vých. roh 16. a Martha ul. Úřední hodiny: večer. Tel. Doug. 1875. Omaha, Neb. 18

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC

v čís. 1306 Farnam ul.

Pravá importovaná piva na čepu. Píseňské z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy nalezá se na druhé podlaže. 4047

* Triumf *

XX. století.

(Naše moderní ocelová kamna a sporáky (range) dosáhly výše dokonalosti. Pracují a nechají se řídit jako stroj. Jsou obyčejně důmyslně seřízené. Znamenitě pekou a dobře a stejnoměrně se vyhřívají.)

Nejlepší ocelové sporáky

\$16.50 --- \$32.50

Bohatý výběr vytápěcích kamen.

Čtete, co píší ti, jež od nás kamna koupili.

Pan Jan E. Veverka z Canby, Minn., nám píše: "Čt. pánové: Kamna jsme, já i pan Jan Lacina v úplném pořádku obdrželi a jsme s nimi úplně spokojeni, jelikož vaří a pekou výborně, a jsme jisti, že bychom museli dáti za taková kamna nejméně \$30 až \$35, a proto by se měli naši krajané přičinili, aby Váš obchod, který jest úplně spolehlivý, vzrůstal. Jestli jednou děkujeme za premi a odporuču jemes úplnou důvěrou Váš obchod všem krajanům."

Pan Václav Brunclík ze Star Junction, Pa., píše nám následovně: "Kamna, která jsem od Vás objednal, obdržel jsem v úplném pořádku a musím dosvědčiti, že lepších kamen kuchyňských ani na pečení ani na vaření není. Byl jsem skutečně překvapen, když zao buos tak nepatrný obdržel jsem věc tak dobrou. Chci a budu i na dále se sávodem Vaším obchodovati."

Co praví p. Tomáš Veverka z Kock Creek, Tex., o našich kamnech: "Kamna jsme v nejlepší pořádku obdrželi a jsme s nimi úplně spokojeni. Zvláště moje manželka nemůže si kamna vynachváliti, jak dobře jí pekou. Jest to radostí a vychvalování. Také grocerai zboží obdrželi jsme v pořádku. Další objednávky přístě!"

Píšte si o náš velký český katalog.

V něm naleznete zobrazené i popsané veškeré zboží, jež na skladě máme. Prodáváme vás, co na farmě a v domácnosti potřebujete. Zasi lá se zdarma a vyplaceno.

U. S. MAIL ORDER HOUSE, Marshall Boul. & 21. St., CHICAGO, ILL.